

Ιωάννης Δ. Μπούγας
Δικηγόρος, ΔΝ

Η εκδίκαση υποθέσεων που δεν είναι γνήσια ασφαλιστικά μέτρα κατά τη Διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων

■ Προϋποθέσεις εφαρμογής ■ Απόδειξη
■ Προσωρινή διαταγή ■ Ένδικα μέσα ■ Ανάκληση
αποφάσεων ■ Δεδικασμένο ■ Αναγκαστική εκτέλεση

Πρόλογος: Καθηγητής Νικόλαος Κ. Κλαμαρής

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

**Η εκδίκαση υποθέσεων που
δεν είναι γνήσια ασφαλιστικά μέτρα
κατά τη Διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων**

Η εκδίκαση υποθέσεων που δεν είναι γνήσια ασφαλιστικά μέτρα
κατά τη Διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων
Ιωάννης Δ. Μπούγας

ISBN 978-960-562-430-9

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director:	Θεόδωρος Μαστρογιάννης
Υπεύθυνος Παραγωγής:	Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία:	Ρούσσα Πετράτου
Παραγωγή:	NB Production AM250615M23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομυχάλη 23, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819

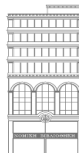
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Αθήνα: Μαυρομυχάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521

Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212

Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600

Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

member of Europe's 500
dynamic enterprises

Committed to excellence

Ιωάννης Δ. Μπούγας
Δικηγόρος, ΔΝ

Η εκδίκαση υποθέσεων που δεν είναι γνήσια ασφαλιστικά μέτρα κατά τη Διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων

- Προϋποθέσεις εφαρμογής • Απόδειξη
- Προσωρινή διαταγή • Ένδικα μέσα • Ανάκληση αποφάσεων • Δεδικασμένο • Αναγκαστική εκτέλεση

Πρόλογος: Καθηγητής Νικόλαος Κ. Κλαμαρής

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

The application of interim proceedings in cases not involving provisional measures
Ioannis D. Mpougas

ISBN 978-960-562-430-9

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

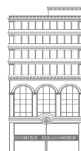

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

member of Europa's 100

© 2015, NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(του Καθηγητού Νικολάου Κ. Κλαμαρή)

1. Η νομοπαρασκευαστική και νομοθετική εργασία είναι μία πολύ δύσκολη και υπεύθυνη εργασία. Για το λόγο αυτό πρέπει και οι νομοπαρασκευαστικές επιτροπές να συγκροτούνται από ειδικούς επιστήμονες και με βάση τη δεοντολογία που επιβάλλεται στις περιπτώσεις αυτές. Αυτές τις προδιαγραφές δεν φαίνεται να τις είχαν συνειδητοποιήσει κάποιοι Υπουργοί ή Υφυπουργοί ή Γενικοί Γραμματείς στο παρελθόν. Όπως μάλιστα φαίνεται να λέγεται, οι νομοπαρασκευαστικές επιτροπές στην Ελλάδα δεν πληρούν πάντοτε αυτά τα εκέγγα. Ιδίως για το πρόσφατο παρελθόν πολλά λέγονται, ότι για κάποιες, ευτυχώς λίγες, νομοπαρασκευαστικές επιτροπές βασικό κριτήριο του τρόπου συνθέσεως/συγκροτήσεως αυτών ήταν η προσωπική ή κομματική σχέση με τον αντίστοιχο Υπουργό ή Υφυπουργό ή Γενικό Γραμματέα, ενώ βασικός ήταν εν προκειμένω μερικές φορές και ο ρόλος των λεγομένων «κηπουρών».

2. Η λεγόμενη «νομοθέτηση κατά παραπομπή» είναι ένα σύνηθες φαινόμενο στο πεδίο της νομοθετικής τακτικής και πρακτικής. Άλλοτε για λόγους συντομίας και αποφυγής επαναλήψεως νομικών διατάξεων ιδίου περιεχομένου από πλευράς θεσπιζομένων δι' αυτών ρυθμίσεων, άλλοτε για λόγους «διανοητικής ένδειας ή άγνοιας περί το νομοθετείν», άλλοτε λόγω ενδόμυχων φόβων και αναστολών έναντι πιθανού λάθους και άλλοτε λόγω «τεμπελιάς» ακολουθείται η πρακτική της νομοθετήσεως κατά παραπομπή. Όμως πρέπει να επισημανθεί, ότι τη νομοθέτηση κατά παραπομπήν ακολουθεί ο νομοθέτης πολλές φορές και **ευστόχως**, ιδίως όταν θεσπίζεται ένα νέο δίκαιο ή μία νέα νομοθεσία με ταυτόχρονη αντικατάσταση του «παλαιού» δικαίου ή της «παλαιάς» νομοθεσίας, προκειμένου να λυθούν με τον πιο ομαλό, από νομικής απόψεως, τρόπο ζητήματα διαχρονικού δικαίου ή για να αποφευχθούν επαναλήψεις.

3. Στην κατηγορία αυτή των ιδιαίτερας **ευστόχων** ρυθμίσεων που χρησιμοποιούν τη νομοθέτηση κατά παραπομπή ανήκει μεταξύ άλλων η διάταξη του άρθρου 3 του Εισαγωγικού Νόμου του ΚΠολΔ, του οποίου οι παράγραφοι 2 και 3 ρυθμίζουν τα ακόλουθα: «2. Στις περιπτώσεις που διατάξεις του Αστικού Κώδικα ή άλλου νόμου παραπέμπουν στην αρμοδιότητα και στην επ' αναφορά διαδικασία γενικά του προέδρου πρωτοδικών ή στη διαδικασία των άρθρων 534 έως 639 της Πολιτικής Δικονομίας ή 564 έως 568 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, από την εισαγωγή του ΚΠολΔ είναι αρμόδιο το μονομελές πρωτοδικείο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. 3. Στις περιπτώσεις που διατάξεις νόμων παραπέμπουν στην επ' ανα-

φορά διαδικασία ενώπιον του πρωτοδικείου ή στη διαδικασία των άρθρων 640 έως 645 της Πολιτικής Δικονομίας ή 557 έως 560 της Κρητικής Πολιτικής Δικονομίας, από την εισαγωγή του ΚΠολΔ εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 740 επ., εκτός αν ο νόμος αυτός ορίζει διαφορετικά». Άλλωστε και από γενικότερης επόψεως ο ΚΠολΔ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο άριστο νομοθέτημα σε αντίθεση με κάποια μεταγενέστερα δικονομικά νομοθετήματα -ή και Σχέδια Νόμων- ιδίως του πρόσφατου παρελθόντος που ήταν προϊόν προχειροδουλείας ή προϊόν αγνώστων νομοπαρασκευαστικών επιτροπών. Πρόσφατο χαρακτηριστικό προϊόν ακραίας περιπτώσεως προχειροδουλείας αποτελεί η τροποποίηση του άρθρου 580 ΚΠολΔ με τον Ν 4055/2012 (που συνιστά ταυτοχρόνως «ολίσθημα» και από πλευράς νομοθετικής κοινοβουλευτικής πρακτικής, διότι έγινε με τη διαδικασία της «νομοθετικής βελτιώσεως», η οποία ασφαλώς δεν συνέτρεχε στη συγκεκριμένη περίπτωση).

4. Με ανάλογο τρόπο και ειδικές νομοθεσίες ρυθμίζουν την εκδίκαση κάποιων υποθέσεων με γενική αναφορά στη διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων ή της Εκούσιας Δικαιοδοσίας. Τα σχετικά ερωτήματα συνδέονται κατά κύριο λόγο με το βασικό ερώτημα, αν η γενική παραπομπή λ.χ. στη διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων σημαίνει, ότι εφαρμόζονται εν προκειμένω όλες οι σχετικές διατάξεις του βιβλίου του ΚΠολΔ που αφορά τα Ασφαλιστικά Μέτρα ή αν ορισμένες εξ αυτών δεν εφαρμόζονται, οπότε ανακύπτει το αυτονόητο ερώτημα, ποιες εφαρμόζονται και ποιες δεν εφαρμόζονται. Το ίδιο ερώτημα ανακύπτει αντιστοίχως και ως προς την Εκούσια Δικαιοδοσία, όταν θεσπίζεται για κάποια υπόθεση ως προς τη διαδικασία για την εκδίκασή της η γενική παραπομπή στη διαδικασία ή στις διατάξεις της Εκούσιας Δικαιοδοσίας. Και σε μια τέτοια περίπτωση ερωτάται, αν αυτού του είδους η γενική παραπομπή σημαίνει, ότι εφαρμόζονται εν προκειμένω όλες οι σχετικές διατάξεις του βιβλίου του ΚΠολΔ που αφορά την Εκούσια Δικαιοδοσία, ή αν ορισμένες εξ αυτών δεν εφαρμόζονται, οπότε ανακύπτει και εν προκειμένω το πρόσθετο αυτονόητο ερώτημα, ποιες εξ αυτών εφαρμόζονται και ποιες δεν εφαρμόζονται.

Μεταξύ άλλων το ζήτημα επικεντρώνεται και στα ερωτήματα, αν στις περιπτώσεις αυτές που γίνεται λ.χ. γενική παραπομπή στη διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων θα πρέπει να συντρέχει επικείμενος κίνδυνος ή επείγουσα περίπτωση, αν θα ισχύει πιθανολόγηση ή απαιτείται πολλών μάλλον πλήρης δικανική πεποίθηση ή αν οι σχετικές αποφάσεις που θα εκδοθούν από τα δικαστήρια θα προσβάλλονται ή όχι με ένδικα μέσα, ενώ παραλλήλως έχει τεθεί και το ζήτημα, αν οι συγκεκριμένες υποθέσεις ή αντιστοίχως τα συγκεκριμένα ένδικα βοηθήματα, που υπάγονται με βάση τη συγκεκριμένη νομοθέτηση κατά παραπομπή στη διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων, συνιστούν γνήσια Ασφαλιστικά Μέτρα - ή άλλως κατά κυριολεξία Ασφαλιστικά Μέτρα - ή όχι. Ανάλογα ζητήματα ανακύπτουν, όπως ελέχθη, και στην περίπτωση κατά την

οποία με τη μέθοδο της «κατά παραπομπή νομοθετήσεως» κάποιες διαφορές ή υποθέσεις εκδικάζονται με τις διατάξεις της «Εκούσιας Δικαιοδοσίας», όπου ερωτάται, αν οι συγκεκριμένες υποθέσεις που με τον νομοθετικό αυτόν τρόπο υπάγονται στην Εκούσια Δικαιοδοσία συνιστούν γνήσιες ή μη γνήσιες υποθέσεις της Εκούσιας Δικαιοδοσίας.

Είναι αυτονόητο, ότι τα ζητήματα που ανακύπτουν έχουν μεγάλο επιστημονικό/δογματικό ενδιαφέρον και αφορούν τόσο τη θεωρία όσο και την πράξη (βλ. σχετικώς για τα θέματα αυτά αντί πολλών: Γ.Θ. Ράμμο-Ν.Κ. Κλαμαρή, Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου², Αθήνα, Τόμος III, Ημίτομος Β΄, Ασφαλιστικά Μέτρα, Αθήνα, 2010, σελ. 20 επ. και Τόμος IV, Ημίτομος Α, Εκούσια Δικαιοδοσία, Αθήνα, 2010, σελ. 6 επ.).

5. Σε ειδική γνωμοδότησή μου, η οποία έχει δημοσιευθεί στην «Επιθεώρηση Πολιτικής Δικονομίας» (ΕΠολΔ) 2014, σελ. 312 επ., είχα ασχοληθεί ειδικότερα με το μερικότερο ζήτημα *«Το επιτρεπτό ή μη της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσεως κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί των ανακοπών που ασκούνται κατά πρωτοκόλλου που εκδίδεται κατ' άρθρο 115 του από 11/12 Νοεμβρίου 1929 Διατάγματος»*. Στο πλαίσιο αυτής της γνωμοδοτήσεώς μου είχα διατυπώσει τότε τις ακόλουθες σκέψεις ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα:

5.1. «Όταν ο νόμος ορίζει, ότι για λόγους διαδικαστικής ταχύτητας εφαρμόζεται για την εκδίκαση της συγκεκριμένης υποθέσεως ή συγκεκριμένης κατηγορίας υποθέσεων η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η ρύθμιση αυτή δεν σημαίνει αυτόματα και απαραίτητα, ότι οι αντίστοιχες αποφάσεις δεν προσβάλλονται και με ένδικα μέσα, επειδή σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 699 ΚΠολΔ “Αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αιτήσεις για ανάκληση ή για μεταρρύθμιση των μέτρων αυτών δεν προσβάλλονται με κανένα ένδικο μέσο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά”. Άλλωστε το άρθρο 699 ΚΠολΔ αναφέρεται ρητά και αποκλειστικά μόνο σε “αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων” κ.λπ. Πλην όμως στη συγκεκριμένη περίπτωση -απόφαση επί ανακοπής που ασκήθηκε κατά πρωτοκόλλου που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 115 του ΠΔ της 11/12.11.1929- δεν πρόκειται για απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων. Το γεγονός δε, ότι, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 3 ΕισΝΚΠολΔ, στη συγκεκριμένη περίπτωση δικάζει το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ, δεν σημαίνει, ούτε ότι η συγκεκριμένη ένδικη αίτηση καθίσταται αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ούτε ότι η συγκεκριμένη απόφαση καθίσταται απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, με συνέπεια επομένως και η σχετική απόφαση να μην υπάγεται και στον απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 699 ΚΠολΔ. Πέραν τούτου γίνεται γενικά αποδεκτό, και ορθώς, ότι απαγορευ-

τικές διατάξεις ή, από άλλη οπτική γωνία, ειδικότερα δικονομικές διατάξεις που περικόπτουν δικονομικά δικαιώματα, ή δικονομικές δυνατότητες, είναι επιδεκτικές διευρυμένης/αναλογικής εφαρμογής μόνον αν τούτο προβλέπεται από τον νόμο ρητά, που όμως δεν συντρέχει στη συγκεκριμένη περίπτωση. Επομένως η απαγόρευση ασκήσεως ενδίκων μέσων, που θεσπίζεται στο άρθρο 699 ΚΠολΔ, δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, αφενός επειδή εν προκειμένω δεν πρόκειται για ασφαλιστικό μέτρο και αφετέρου επειδή η ρύθμιση του άρθρου 3 ΕισΝΚΠολΔ, που προβλέπει ότι το μονομελές πρωτοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει και τον ειδικό απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 699 ΚΠολΔ, το οποίο ισχύει αποκλειστικά και μόνο στις αποφάσεις που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων».

5.2. «Η άποψη που υποστηρίζεται προηγουμένως και στο πλαίσιο αυτής της γνωμοδοτήσεως έχει γίνει ήδη προ πολλού δεκτή και στη θεωρία με αναφορά και στη νομολογία. Ιδιαίτερως πειστική υπήρξεν η άποψη που διατύπωσε ο αείμνηστος εισαγγελέας Κ. Σταμάτης, με αναφορά και στη μέχρι τότε θεωρία και νομολογία, στην εισαγγελική του αγόρευση κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΑΠ, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της ΟλομΑΠ 754/1986: *“Το επιτρεπτό ή όχι κάποιου ένδικου μέσου καθορίζεται από τους δικονομικούς κανόνες και τις προϋποθέσεις που θέτουν αυτοί”*. Έτσι λοιπόν από την ερμηνεία των κανόνων αυτών θα βρεθεί κάθε φορά η λύση του επιτρεπτού στις προβληματικές περιπτώσεις. Μία τέτοια περίπτωση είναι και η περίπτωση, κατά την οποία η εκδίκαση ορισμένων περιπτώσεων γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αν και δεν αποτελούν ασφαλιστικά μέτρα, για το σκοπό της ταχύτερης εκδίκασής τους, όπως μνημονεύει η Αιτιολ. Έκθεση που προαναφέρθηκε. Στις περιπτώσεις λοιπόν αυτές ανακύπτει το πρόβλημα, αν η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων θα εφαρμοσθεί, αν ρητά δεν ορίζεται το αντίθετο, στο αθέμιτο, και χωρίς καμία διάκριση, ή αν αντίθετα θα εφαρμοσθούν από την παραπάνω διαδικασία μόνο εκείνες οι διατάξεις που προσαρμόζονται στη φύση της υποθέσεως που εκδικάζεται κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Το ζήτημα είναι δύσκολο, όταν ο νόμος που παραπέμπει σιωπά. Έτσι, έχει υποστηριχθεί η εκδοχή, ότι στις περιπτώσεις αυτές, αφού ο νόμος δεν κάνει καμία διάκριση, αλλά παραπέμπει γενικά στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αυτό σημαίνει ότι εφαρμόζεται και το άρθρο 699 ΚΠολΔ, που ρητά διαλαμβάνει ότι οι αποφάσεις στα ασφαλιστικά μέτρα δεν προσβάλλονται με κανένα ένδικο μέσο, εκτός αν ορίζεται το αντίθετο. Αυτή η άποψη, που ουσιαστικά υιοθετεί την παραπάνω υποκειμενική εκδοχή έχει γίνει αποδεκτή από τρεις αποφάσεις του Αρείου Πάγου (...), με την ταυτόσημη αιτιολογία, ότι η παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, από τη γενικότητα και το αδιάσπαστο της περιλαμβάνει και το άρθρο 699 ΚΠολΔ.

Όμως το παραπάνω επιχείρημα δεν είναι σωστό, ούτε και ασφαλές, όπως δέχθηκε και η ΑΠ 455/1971 (...). Δηλαδή γίνεται δεκτό, ότι η παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δεν αφορά και εκείνες τις διατάξεις της διαδικασίας αυτής: «... αίτινες προσιδιάζουν αποκλειστικώς εις τα ασφαλιστικά, τα οποία κατά το άρθρο 682 παρ. 1 ΠολΔ διατάσσονται διά την εξασφάλισιν, ή διατήρησιν δικαιώματος, ή ρύθμισιν καταστάσεως και απαριθμούνται περιοριστικώς ...». Άρα, και η παραπομπή στην παραπάνω περίπτωση δεν γίνεται γενικά και αδιάσπικτα, γιατί από τη φύση του πράγματος δε μπορεί να γίνεται και στις διατάξεις εκείνες της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, που προσιδιάζουν αποκλειστικά μόνο σ' αυτά. Έτσι σωστά κρίθηκε με την παραπάνω απόφαση ΑΠ 455/1971, ότι η απόφαση που εκδίδεται κατά παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δεν υπόκειται σε ανάκληση ή μεταρρύθμιση από το μονομελές πρωτοδικείο που την εξέδωσε, ενώ ρητά ορίζει το άρθρο 682 ΚΠολΔ για τις αποφάσεις που εκδίδονται στα περιοριστικά αναφερόμενα ασφαλιστικά μέτρα, ότι μπορεί ν' ανακληθούν ή να μεταρρυθμιστούν. Άλλωστε, ο σκοπός αυτής της κατά νομοθετική παραπομπή εφαρμογής της απλής και συνοπτικής διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων και σε άλλες περιπτώσεις, εκτός από αυτά, γίνεται όπως σωστά παρατηρήθηκε: «... προφανώς ελλείπει γενικής τινός, εξυπηρετικής συχνάκις των πραγμάτων, συνοπτικής διαδικασίας, ίσως δε αποτελεί και κατάλοιπον της παλαιάς, υπό το προϊσχύον δίκαιον, συνήθειας, της παραπομπής δηλονότι εις την διαδικασίαν των άρθρων 634 επ. ΠολΔ, ή εις την «εκ των ενόντων διαδικασίαν», έχουσαν συχνάκις και την έννοιαν γενικής τινός συνοπτικής διαδικασίας» (...). Υπέρ της παραπάνω εκδοχής, δηλαδή της μη γενικής και αδιάσπικτης παραπομπής, στην προαναφερθείσα περίπτωση, στις διατάξεις της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων συνηγορεί και το γεγονός, ότι τα ασφαλιστικά μέτρα βρίσκονται σε τελολογικό σύνδεσμο με τη διαγνωστική δίκη για το ασφαλιστέο δικαίωμα που πρέπει να πιθανολογείται (...), σ' αντίθεση με τις περιπτώσεις της εκδικάσεως μιας υποθέσεως μόνο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, χωρίς όμως αυτή να είναι σύγχρονα και ασφαλιστικό μέτρο, στις οποίες δεν υπάρχει ο παραπάνω τελολογικός σύνδεσμος. Η έλλειψη δ' ακριβώς του παραπάνω τελολογικού συνδέσμου κάνει τη διάταξη του άρθρου 699 ΚΠολΔ να προσιδιάζει αποκλειστικά μόνο στα ασφαλιστικά μέτρα και όχι γενικά και στις υποθέσεις που εκδικάζονται μόνο κατά τη διαδικασία αυτών, ενώ δεν εμπίπτουν στην έννοια των ασφαλιστικών μέτρων. Άλλωστε και από το κείμενο αυτής της διατάξεως του άρθρου 699 ΚΠολΔ, που ομιλεί για αποφάσεις που δέχονται, απορρίπτονται, ανακαλούν, ή μεταρρυθμίζουν τέλος, μόνο ασφαλιστικά μέτρα γίνεται φανερό, ότι αυτή η απαγόρευση της ασκήσεως ενδίκων μέσων περιορίζεται μόνο σ' αυτές τις αποφάσεις και όχι και σ' εκείνες που εκδίδονται μόνο κατά τη διαδικασία αυτή και δεν αφορούν καθόλου ασφαλιστικά μέτρα". Όπως επίσης επισημαίνει χαρακτηριστικά και ο Κ. Μπέης, "όταν όμως δεν πρόκειται για γνή-

σια υπόθεση ασφαλιστικών μέτρων, αλλά για αγωγικό αίτημα παροχής οριστικής δικαστικής προστασίας, που για λόγους ταχύτητας παραπέμφθηκε στη γοργή διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ως μορφή ειδικής διαγνωστικής διαδικασίας, τότε θα πρέπει να εξετάζεται ο σκοπός της νομοθετικής παραπομπής, αν δηλαδή υπάρχουν στοιχεία που να μαρτυρούν ότι όντως η παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων έγινε και για τον επιπρόσθετο λόγο να μην επιτρέπεται η προσβολή με ένδικα μέσα. Αφετηρία της ερμηνευτικής αναζήτησης θα πρέπει να είναι ο γενικός κανόνας του επιτρεπτού των ένδικων μέσων στις διαγνωστικές διαδικασίες της οριστικής δικαστικής προστασίας, αντίστοιχα και η δυνατότητα προσβολής με ένδικα μέσα της απόφασης που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δίχως να έχει χαρακτήρα ασφαλιστικού μέτρου. Για την εξαίρεση από τον κανόνα τούτο δεν αρκεί η απλή νομοθετική παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά θα πρέπει να συντρέχουν πρόσθετα ερμηνευτικά στοιχεία που να πείθουν ότι αποσκοπήθηκε ειδικά και ο αποκλεισμός της προσβολής με ένδικα μέσα. Αλλά και αν ακόμη υπάρχουν τέτοια στοιχεία, τότε ο αποκλεισμός των ένδικων μέσων δεν μπορεί να είναι γενικός. Τουλάχιστον έφεση θα πρέπει να επιτρέπεται, επειδή διαφορετικά η νομοθετική ρύθμιση δεν εναρμονίζεται με την προαναφερόμενη επιταγή του άρθρου 6 παρ. 1 ΕυρΣ για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχει αυξημένη τυπική δύναμη απέναντι στον νόμο κατά το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος”. Η άποψη αυτή έχει γίνει αποδεκτή και από άλλους συγγραφείς, ενώ υιοθετείται ήδη και στην πλέον πρόσφατη κατ’ άρθρο ερμηνεία του ΚΠολΔ των Κεραμέως/Κονδύλη/Νίκα, όπου διατυπώνεται η ακόλουθη άποψη: “... Αντίθετα επιτρέπονται ένδικα μέσα στις υποθέσεις οριστικής δικαστικής προστασίας, που για λόγους ταχύτητας και μόνο δικάζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ... Έτσι μεταξύ άλλων προσβάλλονται με ένδικα μέσα... οι αποφάσεις που αφορούν ... ακύρωση πρωτοκόλλου αποζημιώσεως λόγω παράνομης χρήσεως δημοσίου κτήματος...”. Η ίδια ορθή άποψη υποστηρίζεται στο ίδιο έργο και από τον Σ. Κουσουλή, που επισημαίνει τα ακόλουθα: “Η αιτιολογία που συνοδεύει την επιλογή του άρθρου 70 II ΝΔ 958/1971 καθιστά σαφές ότι με την παραπομπή στα άρθρα 686 επ. ο νομοθέτης απέβλεψε αποκλειστικά σε διαδικαστικές σκοπιμότητες... και ασφαλώς δεν είχε σκοπό να μεταλλάξει τις κρίσιμες διαφορές σε γνήσιες υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων...”».

5.3. «Αλλά και στον βαθμό όπου ήθελε θεωρηθεί, ότι, αφού εν προκειμένω δεν πρόκειται, ως ελέγχθη, για υπόθεση και για απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, αλλά για υπόθεση τακτικής διαδικασίας που για λόγους σκοπιμότητας ως προς την ταχύτητα εκδικάσεως και περατώσεως αυτής υπάγεται στη “διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ” -διότι από την οπτική γωνία αυτής της διαδικαστικής αντιπαραθέσεως “δυσίν θάτερον” ή πρόκειται για κατ’ αντιμωλί-

αν υπόθεση της τακτικής διαδικασίας ή πρόκειται για κατ' αντιμωλίαν υπόθεση ασφαλιστικών μέτρων, "*tertium non datur*"- τότε θα έπρεπε κανονικά βασικές εγγυήσεις, που -για την τακτική τουλάχιστον διαδικασία- συνδέονται αναπόσπαστα (όπως λ.χ. η ύπαρξη/δημιουργία πλήρους δικανικής πεποιθήσεως στον δικαστή για να μπορεί να εκδώσει απόφαση), με τις εγγυήσεις της προσήκουσας, χρηστής και δίκαιης δίκης και διαδικασίας σύμφωνα με τις προδιαγραφές που απορρέουν από το άρθρο 20 και το άρθρο 6 ΕΣΔΑ, να θεσπίζονται οπωσδήποτε για την εκδίκαση των υποθέσεων αυτών (οι οποίες συνιστούν, ως ελέχθη, στην πραγματικότητα υποθέσεις τακτικής διαδικασίας). Οι διαδικαστικές "εκπτώσεις" στα ασφαλιστικά μέτρα, προκειμένου έτσι να επιτυγχάνεται η διαδικαστική ταχύτητα, είναι ανεκτές από πλευράς κράτους δικαίου ακριβώς επειδή, ως γνωστόν, τα ασφαλιστικά μέτρα δεν αποτελούν δικονομικό/δικαστικό μονόδρομο ή αποκλειστικό τρόπο απονομής δικαιοσύνης, αλλά παράλληλο τρόπο απονομής δικαιοσύνης, δηλαδή μαζί με την τακτική διαδικασία (η οποία όμως είναι εξοπλισμένη με όλες τις απαραίτητες διαδικαστικές/δικαιοκρατικές εγγυήσεις και στην οποία βέβαια έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν ούτως ή άλλως οι διάδικοι, εφόσον το επιθυμούν). Όταν όμως, όπως εδώ, η εκδίκαση υποθέσεως, στην πραγματικότητα τακτικής διαδικασίας, απαλλάσσεται από σοβαρές δικαιοκρατικές εγγυήσεις, όπως λ.χ. από την προϋπόθεση της υπάρξεως/δημιουργίας στον δικαστή πλήρους δικανικής πεποιθήσεως, προκειμένου ο τελευταίος να μπορεί νόμιμα να εκδώσει απόφαση, τότε - και αν ακόμη αυτή η ευχέρεια του κοινού νομοθέτη, να απαλλάσσει κατά το δοκούν και με τη νομοθετική του ελευθερία/ευχέρεια, ή ίσως και "αυθαιρεσία", τη διαδικαστική δυνατότητα της τακτικής διαδικασίας από τη δέσμευση του δικαστή, να αποφασίζει μόνον εφόσον του δημιουργείται πλήρης δικανική πεποίθηση, ήθελε θεωρηθεί συνταγματικά/δικαιοκρατικά ανεκτή - θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μου, να προβλέπεται, και να είναι δυνατή, η δυνατότητα ασκήσεως ενδίκων μέσων κατά μιας τέτοιου είδους αποφάσεως. Θα έπρεπε δηλαδή η έστω μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα πρωτοβάθμια απόφαση να έχει ληφθεί με βάση όλες τις δικαιοκρατικές εγγυήσεις, και ως προς το θέμα της αποδείξεως, και σε κάθε περίπτωση με βάση τη δικανική πεποίθηση του δικαστή. Διαφορετικά θα πρόκειται για "έωλη" ούτως ή άλλως ή μη απόλυτα "αξιόπιστη" δικαστική απόφαση, που δεν επιτρέπεται κατά τη γνώμη μου να αποτελεί για τους διαδίκους τη μοναδική δικαιοδοτική δυνατότητα και κρίση, που σημαίνει εκ των πραγμάτων, ότι δεν είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση ανεκτό και για έναν παραπάνω λόγο να μην είναι επιτρεπτό ένδικο μέσο κατά της αντίστοιχης ακροάσεως».

5.4. «Επομένως είναι επιτρεπτή η αναίρεση -και γενικότερα είναι επιτρεπτά τα ένδικα μέσα- εναντίον της συγκεκριμένης αποφάσεως (και γενικότερα εναντίον των δικαστικών αποφάσεων αυτής της κατηγορίας). Η αντίθετη άποψη, που

έχει υιοθετηθεί από τις αποφάσεις του Α΄ Τμήματος του ΑΠ, και ειδικότερα από τις αποφάσεις 154/1996 και 1412/1999, στηρίζεται κατά τη γνώμη μου σε μια καθαρά τυπολατρική και γραμματική θεώρηση των σχετικών δικονομικών διατάξεων, που προβλέπουν ότι κάποιες υποθέσεις -αν και σαφώς δεν συνιστούν περιπτώσεις ασφαλιστικών μέτρων- δικάζονται με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ. Και μάλιστα ούτε από τις αποφάσεις 6/1989 και 10/1993 του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, στις οποίες αναφέρεται η παραπεμπτική απόφαση του Ζ΄ Πολιτικού Τμήματος του Αρείου Πάγου με αριθμό (...), συνάγεται κατά τη γνώμη μου κάποιο αντίθετο επιχείρημα ή συμπέρασμα ως προς το θέμα του επιτρεπτού των ενδίκων μέσων στη συγκεκριμένη κατηγορία υποθέσεων, δεδομένου ότι οι ως άνω αποφάσεις του ΑΕΔ δεν ασχολήθηκαν με το συγκεκριμένο αυτό ζήτημα του επιτρεπτού των ενδίκων μέσων στις υποθέσεις αυτές, αλλά μόνο με το ζήτημα αν οι υποθέσεις αυτές υπάγονται στα πολιτικά ή στα διοικητικά δικαστήρια, όπου και έλυσαν την αποφατική σύγκρουση δικαιοδοσίας, που είχε προκύψει από τις σχετικές αποφάσεις των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων, υπέρ της δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων. Η αναφορά δε από το ΑΕΔ του άρθρου 699 ΚΠολΔ είναι καθαρά τυπική, δηλαδή απλώς για να αναφερθεί τυπικά το ανέκκλητο (και εξ αυτού κατά συνεκδοχή και η τελεσιδικία) της σχετικής αποφάσεως του Πολιτικού Πρωτοδικείου (σε συνδυασμό και σύγκριση με την τελεσιδικία της αντίστοιχης αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου), πράγμα που τέθηκε ως δεδομένο στη δίκη στο ΑΕΔ και δεν ήταν βέβαια η αφορμή για την παραπομπή της υποθέσεως στο ΑΕΔ, αλλ' ούτε βέβαια αντικείμενο της εκεί δίκης, που ασχολήθηκε μόνο με το θέμα επιλύσεως της αποφατικής συγκρούσεως δικαιοδοσίας που είχε προκύψει από τις σχετικές αποφάσεις των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων, δηλαδή αν αυτή η κατηγορία υποθέσεων υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων ή στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων».

6. Το ίδιο γενικότερο δογματικό/θεωρητικό ζήτημα με τις αντίστοιχες σοβαρές πρακτικές προεκτάσεις του αφορά και η μελέτη μου με τίτλο «*Δικονομικά ζητήματα του περιορισμού της ευθύνης για ναυτικές ανακτήσεις κατά τη διεθνή σύμβαση του Λονδίνου της 19ης Νοεμβρίου 1976 (Ν 1923/1991), σε συνδυασμό με τα άρθρα 90 επ. ΚΙΝΔ*», ΕΕμπΔ (Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου) 64 (2013), σελ. 265-290 (= Τιμητικός Τόμος Α. Αντάπαση), καθώς και η χρονικώς προηγηθείσα αντίστοιχη γνωμοδότησή μου με τίτλο «*Σκέψεις ως προς τη διαδικασία και τη δικονομική αξιολόγηση/διάσταση του περιορισμού της ευθύνης για ναυτικές αποκτήσεις κατά τη Διεθνή Σύμβαση του Λονδίνου της 19ης Νοεμβρίου 1976 (Ν 1923/1991) σε συνδυασμό με τα άρθρα 90 επ. ΚΙΝΔ*», Επιθεώρηση Ναυτικού Δικαίου 40 (2012), σελ. 353-376.

7. Από όσα λέχθηκαν προηγουμένως προκύπτει, ότι τα σχετικά ζητήματα βρίσκονται στο επίκεντρο του επιστημονικού ενδιαφέροντος της Επιστήμης του

Αστικού Δικονομικού Δικαίου και έχουν αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεως τόσο στο πλαίσιο του -αδίκως, λόγω της σε ελληνικό και σε διεθνές επίπεδο μεγάλης επιστημονικής/ερευνητικής συμβολής του, καταργηθέντος με το Ν 4250/2014, ο οποίος κατ' αποτέλεσμα ολοκλήρωσε τις κατά των Πανεπιστημιακών Ερευνητικών Ινστιτούτων και γενικότερα της επιστημονικής έρευνας "μεθοδεύσεις" του ως προς μερικές ρυθμίσεις του «κακίστου» Ν 4009/2011-Ερευνητικού Ινστιτούτου Δικονομικών Μελετών, που υπήρξε φυτώριο δικονομολόγων για τριάντα (30) χρόνια, όσο και στο πλαίσιο των ερευνητικών δραστηριοτήτων και Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Β' Τομέα Ιδιωτικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

8. Αυτός ο κύκλος δικονομικών προβλημάτων και ζητημάτων, με απόφαση του Β' Τομέα Ιδιωτικού Δικαίου, ανατέθηκε στον κ. Ι. Μπούγα ως διδακτορική διατριβή με τίτλο *«Η εκδίκαση υποθέσεων που δεν είναι γνήσια ασφαλιστικά μέτρα κατά τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων»*. Ο κ. Μπούγας εργάστηκε με συστηματικότητα, με ιδιαίτερη επιστημονική επιμονή, με ερευνητική φλόγα και πάντοτε σε πλήρη συνεργασία με τη Συμβουλευτική Επιτροπή, αλλά και με τους άλλους Καθηγητές της Πολιτικής Δικονομίας της Σχολής μας. Είχα πολλές φορές την ευκαιρία να συζητήσω για τα σχετικά επιστημονικά θέματα με τον κ. Μπούγα κατά τη διάρκεια της εκ μέρους του συλλογής του βιβλιογραφικού και νομολογιακού υλικού και στη συνέχεια συγγραφής της εργασίας του. Η επιστημονική και ερευνητική προσπάθεια του κ. Μπούγα υπήρξε καρποφόρος, προϊόν δε αυτής της καρποφόρου και επιτυχούς προσπάθειας είναι η παρούσα εργασία. Άλλωστε ο κ. Μπούγας είχε επιδείξει νωρίς το ενδιαφέρον του για την Επιστήμη του Αστικού Δικονομικού Δικαίου, διότι είχε γίνει δεκτός μετά από εξετάσεις στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών της Πολιτικής Δικονομίας και στη συνέχεια έλαβε και το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα ειδικεύσεως στην Πολιτική Δικονομία.

9. Η διδακτορική διατριβή του κ. Μπούγα είναι μία σημαντικού επιστημονικού και δογματικού επιπέδου μονογραφία, η οποία αντιμετωπίζει με πληρότητα όλα τα σχετικά ζητήματα. Όπως ρητώς αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση επί της ως άνω Διδακτορικής Διατριβής, η συγκεκριμένη *«εργασία αναφέρεται σε ένα θέμα, το οποίο δεν έτυχε έως σήμερα μιας συνολικής θεωρήσεως, ενώ οι συμβολές της θεωρίας είναι περιορισμένες και αποσπασματικές. Υποκρύπτει μόχθο και προσπάθεια θέσεως όλων των προβλημάτων. Σε πολλά σημεία ο Υ. λαμβάνει θέση, ενώ θετικά πρέπει να εξαρθεί η βασική διαφοροποίηση, στην οποία προβαίνει για τις υποθέσεις που παραπέμπονται προς εκδίκαση κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με βάση τη διαφοροποίηση αυτή, που ανταποκρίνεται στη φύση των πραγμάτων, αντλεί με συνέπεια λύσεις στα κατ' ιδίαν ζητήματα»*.

10. Η διδακτορική διατριβή του κ. Μπούγα -όπως άλλωστε επισημαίνεται και στην εισηγητική έκθεση- είναι η πρώτη που αντιμετωπίζει σε μονογραφικό ερευνητικό επίπεδο αυτό το ζήτημα. Υπ' αυτήν την έννοια πρέπει να ληχθεί, ότι ήταν απολύτως επιτυχής η ανάθεση προς επεξεργασία αυτού του θέματος ως διδακτορικής διατριβής. Απολύτως επιτυχής είναι όμως και η αντίστοιχη διδακτορική διατριβή που υπέβαλε ο κ. Μπούγας. Πρόκειται για μία ιδιαίτερος αξιόλογη και υψηλού επιπέδου εργασία, η οποία είναι χρήσιμη και για τη Δικονομική Θεωρία και για τη Δικονομική Πράξη και η οποία ομοφώνως εγκρίθηκε από τα αρμόδια όργανα της Νομικής Σχολής.

11. Ο κ. Μπούγας είναι ένας δικηγόρος που ασκεί με την περιωπή που επιβάλλουν οι υψηλές παραδόσεις και ο δικαιοκρατικός θεσμικός ρόλος, ως «Συλλειτουργού» της Δικαιοσύνης, του Δικηγορικού Σώματος το υψηλό Δικηγορικό Λειτουργήμα, αλλά ταυτοχρόνως αναμείχθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία και στην Πολιτική, όπου ως Βουλευτής Φωκίδος του Πολιτικού Κόμματος της «Νέας Δημοκρατίας» και για ένα διάστημα Υφυπουργός Ανάπτυξης επί Κυβερνήσεως Κώστα Καραμανλή αφενός τίμησε με την άποψη συμπεριφορά του την ψήφο του Ελληνικού Λαού και την επιλογή του τότε Πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή και αφετέρου διακρίθηκε τόσο για την αποτελεσματικότητα και νομιμότητα των ενεργειών του όσο και για το ήθος του. Εύχομαι στον κ. Ι. Μπούγα να συνεχίσει με την ίδια φλόγα την ενασχόλησή του με την Επιστήμη του Αστικού Δικονομικού Δικαίου και γενικότερα με τη Νομική Επιστήμη, με την ενάσκηση του Δικηγορικού Λειτουργήματος και -στο βαθμό που ο ίδιος νομίζει- την ενασχόληση με την Πολιτική, δεδομένου ότι η Ελλάδα χρειάζεται τίμιους Πολιτικούς, οι οποίοι μάχονται για τα συμφέροντα της Πατρίδας, δεν κύπτουν το κεφάλι και δεν αποκρύπτουν την αλήθεια από το Λαό.

Αθήνα 8 Ιουνίου 2015

Καθηγητής Νικόλαος Κ. Κλαμαρής

Ομότιμος Καθηγητής της Πολιτικής Δικονομίας στο Τμήμα Νομικής
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
Επίτιμος Διδάκτωρ Νομικής του Πανεπιστημίου Freiburg i.Br.
Προέδρος της Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	VII
---------------	-----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. Το αίτημα για δίκαιη και ταχεία εκδίκαση των πολιτικών υποθέσεων.....	1
II. Ενδεικτικές προσπάθειες για την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης.....	3
III. Ειδικότερα η παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.....	5
IV. Αντικείμενο έρευνας.....	6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ - ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΤΑ ΓΝΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

I. Η νομοθετική παραπομπή	
1. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	9
2. Διακρίσεις.....	10
II. Βασικά χαρακτηριστικά των γνησίων ασφαλιστικών μέτρων που τα διακρίνουν από τις υποθέσεις που εκδικάζονται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων	
1. Γενικά.....	12
2. Τα ασφαλιστικά μέτρα ως τελολογικό παρεπόμενο της κύριας δίκης.....	13
3. Βασικές ομοιότητες και διαφορές των ασφαλιστικών μέτρων με τα ρυθμιστικά μέτρα εκτελέσεως.....	15
4. Ασφαλιστικά μέτρα και περιπτώσεις στις οποίες κρίνεται κατά τρόπο οριστικό η διαφορά.....	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

I. Η κατά παραπομπή εκδίκαση των διαφορών με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.....	19
II. Περιπτώσεις στις οποίες κρίνεται οριστικώς η διαφορά.....	19

1. Οι ανακοπές κατά πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής και αποζημιώσεως	
1.1. Ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής από δασική έκταση.....	19
1.2. Ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής από δημόσιο κτήμα.....	22
1.3. Ανακοπή κατά πρωτοκόλλου που βεβαιώνει ζημία του Δημοσίου από χρήση δημοσίου κτήματος, χωρίς συμβατική σχέση.....	25
1.4. Ανακοπή κατά πρωτοκόλλου με το οποίο βεβαιώνεται η προξενθείσα στα δημόσια έργα βλάβη.....	28
1.5. Ανακοπή κατά αποφάσεως της λιμενικής αρχής προς ακύρωση επιβληθέντος προστίμου.....	29
2. Απόδοση στον δικαιούχο της αποζημιώσεως, λόγω απαλλοτριώσεως, που κατατέθηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.....	30
3. Απόδοση εγκαταλελειμμένων ακινήτων στους ιδιοκτήτες τους κατά το άρθρο 34 του ΑΝ 1539/1938.....	31
4. Μισθώσεις ελληνικού Δημοσίου. Καθορισμός θεμιτού μισθώματος ακινήτου που στεγάζεται δημόσια υπηρεσία.....	32
5. Απόφαση που διατάσσει την απόδοση ακινήτου για την πραγμάτωση της επεκτάσεως του σχεδίου πόλεως.....	33
6. Εφαρμογή πολεοδομικής μελέτης σε ακίνητο, που μετέχει σε αστικό αναδασμό.....	36
7. Η απόφαση ως προς την απόδοση πλοίου στους δανειστές του πλοιοκτήτη κατά τα άρθρα 90-92 του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (ΚΙΝΔ).....	36
8. Απόφαση για την εξαγορά εμπραγμάτων δικαιωμάτων επιφανείας ή χωριστής κυριότητας.....	38
9. Η απόφαση, που διευθετεί τις έριδες των κτηνοτρόφων μεταξύ τους ή με το δήμο, σχετικά με την εγκατάσταση των ποιμνίων τους.....	39
10. Περιπτώσεις εφαρμογής της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων στο δίκαιο των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης	
10.1. Μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου Ε.Π.Ε. αιτία θανάτου.....	39
10.2. Έξοδος εταίρου και αποκλεισμός εταίρου	
α) Η έξοδος εταίρου.....	41
β) Ο αποκλεισμός εταίρου.....	42
10.3. Απόφαση που διατάσσει τον αποκλεισμό εταίρου από την Ε.Π.Ε., επειδή δεν κατέβαλε συμπληρωματικές εισφορές.....	43
10.4. Απόφαση που προσδιορίζει την αξία συμμετοχής του διαφωνήσαντος εταίρου εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, λόγω μεταβολής του αντικειμένου της εταιρικής επιχειρήσεως (άρθρο 39 παρ. 1 Ν 3190/1955).....	44

10.5. Απόφαση που επιτρέπει τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (άρθρο 42 παρ. 2 του Ν 3190/1955).....	45
10.6. Απόφαση που επιτρέπει τη συγχώνευση εταιρειών περιορισμένης ευθύνης	45
11. Συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών μετά από δικαστική απόφαση	46
12. Εφαρμογή του νόμου 2102/1992 με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών	48
13. Κήρυξη της εκτελεστότητας κτηματολογικού τίτλου κατά το άρθρο 12 Ν 510/1947 σε συνδυασμό με το άρθρο 50 του Κτηματολογικού Κανονισμού Δωδεκανήσου.....	49
14. Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας	
14.1. Εύλογη αμοιβή του πνευματικού δημιουργού λόγω ιδιωτικής αναπαραγωγής έργου	50
14.2. Δικαίωμα εύλογης αμοιβής κατ' άρθρο 49 Ν 2121/1993	51
14.3. Διαφωνία μεταξύ χρηστών και Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης περί του ύψους της εύλογης αμοιβής.....	52
15. Αποβολή μέλους σωματείου.....	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΛΥΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ Ή ΟΙΟΝΕΙ ΟΡΙΣΤΙΚΟ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΓΝΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

I. Ρυθμιστικά μέτρα που λαμβάνονται κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως και δικάζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων	
1. Εισαγωγή	57
2. Περιπτώσεις που οδηγούν σε οιονεί οριστική δικαστική προστασία	
2.1. Έκδοση απογράφου με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, μετά από άρνηση του αρμόδιου προς έκδοση υπαλλήλου (άρθρο 918 παρ. 5 ΚΠολΔ)	58
2.2. Διενέργεια πράξεων αναγκαστικής εκτελέσεως με άδεια του Ειρηνοδίκη	58
2.3. Εκποίηση κινητών πραγμάτων που δεν αποτελούν αντικείμενο της εκτελέσεως ακινήτου (άρθρο 943 παρ. 3 ΚΠολΔ)	59
2.4. Ανακοπή για διόρθωση της έκθεσης πλειστηριασμού (άρθρο 954 παρ. 4 ΚΠολΔ)	59
2.5. Διενέργεια διαδικαστικών πράξεων από μεσεγγυούχο κατασχεμένων πραγμάτων (956 παρ. 4 ΚΠολΔ). Αμφισβήτηση σχετικά με τον ορισμό του μεσεγγυούχου (956 παρ. 5 ΚΠολΔ).....	60
2.6. Αλλαγή τόπου πλειστηριασμού (959 παρ. 3 ΚΠολΔ)	60

2.7. Πλειστηριασμός πραγμάτων δυναμένων να υποστούν φθορά (άρθρο 962 ΚΠολΔ)	60
2.8. Μη κατακύρωση του πράγματος μετά τον δεύτερο πλειστηριασμό (966 παρ. 3 ΚΠολΔ)	61
2.9. Ανάθεση της επίσευσης του πλειστηριασμού σε άλλο δανειστή με απόφαση του δικαστηρίου μετά από δεύτερη ματαίωση του πλειστηριασμού (973 ΚΠολΔ)	61
2.10. Ορισμός συμβολαιογράφου σε περίπτωση μη επάρκειας της απαίτησης, που κατασχέθηκε στα χέρια τρίτου (988 ΚΠολΔ)	62
2.11. Χωριστός πλειστηριασμός των παραρτημάτων (994 ΚΠολΔ)	62
2.12. Ορισμός νέου - αντικατάσταση μεσεγγυούχου (996 παρ. 1 ΚΠολΔ). Πώληση φυσικών καρπών κατασχεθέντος με πλειστηριασμό (996 παρ. 2 ΚΠολΔ)	63
2.13. Αναστολή πλειστηριασμού ακινήτου (1000 ΚΠολΔ)	63
2.14. Ανατροπή κατασχέσεως (1019 ΚΠολΔ)	64
2.15. Αναγκαστική διαχείριση (1034 ΚΠολΔ)	65
2.16. Αντιρρήσεις κατά της προσωπικής κρατήσεως του οφειλέτη μετά τη σύλληψή του (1050 ΚΠολΔ)	65
2.17. Απόλυση προσωρινώς κρατουμένου, κατ' άρθρο 1052 ΚΠολΔ	66
2.18. Απόφαση που διατάσσει την λόγω ασθένειας του προσωρινώς κρατουμένου συνέχιση της κρατήσεως σε ιδιωτική κατοικία ή νοσοκομείο ή την απόλυσή του (1053 ΚΠολΔ)	66
2.19. Δικαστική απόφαση για την ανάληψη του ποσού που κατασχέθηκε στα χέρια τράπεζας ως τρίτης και κατέθεσε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	67
3. Περιπτώσεις που διατάσσονται μέτρα αναστολής της εκτελεστότητας ή της εκτελεστικής διαδικασίας	
3.1. Αναστολή εκτελέσεως οριστικής αποφάσεως που κηρύχθηκε προσωρινά εκτελεστή λόγω άσκησης ανακοπής ή έφεσης κατ' αυτής (912 ΚΠολΔ)	68
3.2. Αναστολή της προσωρινής εκτελεστότητας από το Δικαστήριο που κρίνει την ανακοπή ή την έφεση (913 ΚΠολΔ)	69
3.3. Οι αιτήσεις αναστολής των άρθρων 632 ΚΠολΔ και 938 ΚΠολΔ	
α) Η αίτηση του άρθρου 632 ΚΠολΔ	70
β) Η αίτηση του άρθρου 938 ΚΠολΔ	71
3.4. Άλλες περιπτώσεις αναστολής της εκτελεστικής διαδικασίας	
α) Η αναστολή του άρθρου 157 ΚΠολΔ	72
β) Η αναστολή του άρθρου 314 ΚΠολΔ	72
γ) Η αναστολή του άρθρου 546 ΚΠολΔ	72
δ) Η αναστολή του άρθρου 565 ΚΠολΔ	73
ε) Η αναστολή του άρθρου 589 ΚΠολΔ	74
στ) Η αναστολή στις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας	74
ζ) Η αναστολή εκτελέσεως διαιτητικής αποφάσεως	75

4. Νομική φύση των αποφάσεων με τις οποίες διατάσσεται αναστολή εκτελέσεως.....	75
II. Ρυθμιστικά μέτρα ενδοδιαδικαστικής μορφής	
1. Σύντμηση προθεσμίας (150 παρ. 1 ΚΠολΔ)	77
2. Παράταση προθεσμίας προς επανάληψη βιαίως διακοπείσης δίκης (291 ΚΠολΔ).....	77
3. Αίτηση συντηρητικής αποδείξεως (348 και 349 ΚΠολΔ)	78
4. Αντικατάσταση πραγματογνώμονα (370 παρ. 3 ΚΠολΔ).....	79
5. Εξαίρεση πραγματογνώμονα (378 ΚΠολΔ)	79
6. Περιπτώσεις εγγυοδοσίας (άρθρα 162-171 ΚΠολΔ).....	79
6.1. <i>Εναλλακτικοί τρόποι παροχής εγγυοδοσίας</i>	80
6.2. <i>Παράταση προθεσμίας καταθέσεως του γραμματίου ΤΠΔ βεβαιώσεως καταβολής εγγυοδοσίας με τίτλους παραστατικούς αξίας</i>	80
6.3. <i>Συμπλήρωση ή αντικατάσταση εγγυήσεως</i>	80
6.4. <i>Άρση ή κατάπτωση της εγγυήσεως</i>	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Η ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

I. Γενικά	83
II. Το πρόβλημα της παραπομπής στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων για την οριστική διευθέτηση διαφορών.....	86
III. Βασικές διαφορές της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων με την τακτική και τις ειδικές διαδικασίες του ΚΠολΔ	
1. Εισαγωγή	87
2. Διαφορές της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων με την τακτική και τις ειδικές διαδικασίες στο στάδιο της προδικασίας.....	88
3. Διαφορές της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων με την τακτική και τις ειδικές διαδικασίες κατά την κύρια διαδικασία	92
IV. Οι εφαρμοστέες διατάξεις της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων στις υποθέσεις, που δεν είναι γνήσια ασφαλιστικά μέτρα	97
V. Η εφαρμογή των άρθρων 682-685 ΚΠολΔ	
1. Οι κατ' άρθρο 682 ΚΠολΔ προϋποθέσεις για να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα	98
2. Υλική και τοπική αρμοδιότητα στις υποθέσεις που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων - Έρευνα της αρμοδιότητας από το δικαστήριο.....	100

2.1. Η υλική και τοπική αρμοδιότητα.....	100
2.2. Η έρευνα της αρμοδιότητας από το δικαστήριο	101
3. Εισαγωγή δικογράφου κατ' ασφαμένη διαδικασία	102
4. Εκδίκαση της υποθέσεως, που δικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων με διαφορετική διαδικασία.....	103
5. Αποκλειστική ή συντρέχουσα η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων για τις διαφορές που δεν αποτελούν γνήσια ασφαλιστικά μέτρα	104
6. Δυνατότητα επιλύσεως με διαιτησία των διαφορών που εκδικάζονται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.....	105
VI. Η εφαρμογή των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ	
1. Υποβολή εισαγωγικού δικογράφου - συνέπειες.....	107
2. Κλήτευση του Δημοσίου και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)	110
3. Μη εγγραφή της υποθέσεως στο πινάκιο	111
4. Άσκηση παρεμβάσεως - προσεπικλήσεως	
4.1. Η παρέμβαση.....	112
4.2. Η προσεπικλήση - ανακοίνωση δίκης.....	113
5. Η ανταίτηση.....	113
6. Οι συνέπειες από την άσκηση της αιτήσεως στις υποθέσεις που δεν αποτελούν ασφαλιστικά μέτρα	
6.1. Ουσιαστικές συνέπειες	114
6.2. Δικονομικές συνέπειες.....	115
7. Παράλειψη προδικασίας.....	118
8. Περιεχόμενο της αιτήσεως.....	122
9. Άλλα ζητήματα της διαδικασίας	
9.1. Τήρηση πρακτικών.....	126
9.2. Εφαρμογή άρθρων 249, 250 και 462 ΚΠολΔ.....	127
9.3. Προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΚ από το δικαστήριο	128
9.4. Άλλα θέματα	129
10. Η υποχρέωση εκδόσεως αποφάσεως εντός 48 ωρών - Η πρόβλεψη για συνοπτική αιτιολογία.....	130
11. Η εφαρμογή του άρθρου 692 ΚΠολΔ.....	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Η ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

I. Το δικαίωμα αποδείξεως.....	133
--------------------------------	-----

II. Η απόδειξη στη δίκη των ασφαλιστικών μέτρων - Αρχές που διέπουν την απόδειξη στα γνήσια ασφαλιστικά μέτρα.....	134
1. Η πιθανολόγηση.....	135
2. Η προαπόδειξη.....	137
3. Η εν μέρει εφαρμογή του ανακριτικού συστήματος.....	138
III. Οι αρχές που διέπουν την αποδεικτική διαδικασία στις περιπτώσεις που δεν διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα, αλλά η υπόθεση εκδικάζεται για λόγους ταχύτητας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ	
1. Περιπτώσεις που διατάσσονται μέτρα αναστολής της εκτελεστότητας ή της εκτελεστικής διαδικασίας.....	141
2. Η απόδειξη στις υποθέσεις που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ και οδηγούν σε οιονεί οριστική δικαστική προστασία.....	143
2.1. Άρνηση εκδόσεως απογράφου.....	144
2.2. Η διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 του ΚΠολΔ.....	145
2.3. Ανάθεση επίστευσης του πλειστηριασμού από άλλο δανειστή, κατ' άρθρο 973 παρ. 4 ΚΠολΔ.....	146
2.4. Η αναστολή πλειστηριασμού κατά το άρθρο 1000 ΚΠολΔ.....	147
2.5. Η ανατροπή κατασχέσεως (1019 ΚΠολΔ).....	147
2.6. Άλλες περιπτώσεις του δικαίου της αναγκαστικής εκτελέσεως.....	148
3. Η απόδειξη στις υποθέσεις, που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ και οδηγούν σε οριστική επίλυση της διαφοράς.....	148
4. Εφαρμογή ανακριτικού συστήματος.....	155

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Η ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΑΤΑΓΗ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

I. Η προσωρινή διαταγή στις υποθέσεις γνησίων ασφαλιστικών μέτρων.....	157
II. Η νομική φύση της προσωρινή διαταγής.....	159
III. Περιπτώσεις που δεν δίδεται προσωρινή διαταγή.....	160
IV. Η προσωρινή διαταγή στην αναστολή εκτελέσεως κατ' άρθρο 938 παρ. 2 του ΚΠολΔ.....	161
V. Η προσωρινή διαταγή στις ρυθμίσεις των άρθρων 912 και 913 ΚΠολΔ - Άλλες περιπτώσεις	
1. Άρθρο 912 ΚΠολΔ.....	162

2. Άρθρο 913 ΚΠολΔ	162
3. Άρθρο 565 ΚΠολΔ	163
4. Άρθρα 546 παρ. 2, 589, 314 ΚΠολΔ.....	163
VI. Η προσωρινή διαταγή στις υποθέσεις, που οδηγούν σε οιοιδήποτε οριστική δικαστική προστασία	
1. Άρθρο 954 παρ. 4 ΚΠολΔ	164
2. Άρθρο 1000 ΚΠολΔ	165
3. Άρθρο 1019 ΚΠολΔ	165
VII. Η προσωρινή διαταγή στις υποθέσεις που επιλύεται οριστικώς η διαφορά - Τα ασφαλιστικά μέτρα στις περιπτώσεις που κρίνεται οριστικώς η διαφορά	166
VIII. Ανάκληση ή μεταρρύθμιση της προσωρινής διαταγής	
1. Γενικά.....	168
2. Η ανάκληση ή μεταρρύθμιση της προσωρινής διαταγής στη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσεως.....	168
2.1. Άρθρο 938 ΚΠολΔ	169
2.2. Άρθρα 912 και 913 ΚΠολΔ.....	169
2.3. Άρθρα 954 και 1000 ΚΠολΔ	170
3. Η ανάκληση της προσωρινής διαταγής στις περιπτώσεις που επιλύεται κατά τρόπο οριστικό η διαφορά.....	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

I. Το επιτρεπτό ασκήσεως ενδίκων μέσων στις υποθέσεις των γνήσιων ασφαλιστικών μέτρων	
1. Ο κανόνας.....	173
2. Οι εξαιρέσεις.....	173
2.1. Η έφεση κατά των αποφάσεων που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων στις κάθε είδους νομής ή κατοχής υποθέσεις (άρθρο 734 παρ. 3 ΚΠολΔ)	173
2.2. Η άσκηση αναίρεσεως υπέρ του νόμου από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.....	174
2.3. Η αναίρεση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου επί των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων στις οποίες εμφανίζεται ως διάδικος το Δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα, με βάση τις καταργηθείσες διατάξεις του Ν 3388/2005.....	176

II. Η δυνατότητα ασκήσεως ενδίκων μέσων στις λοιπές περιπτώσεις που εφαρμόζεται η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά δεν επιλύεται οριστικώς η διαφορά	178
III. Ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων που κρίνουν οριστικώς τη διαφορά	
1. Ένδικα μέσα και Σύνταγμα	181
2. Κριτική της απόψεως ότι η συνταγματική προστασία του δικαιώματος παροχής εννόμου προστασίας δεν καταλαμβάνει τα ένδικα μέσα	183
3. Τα ισχύοντα προ της εισαγωγής του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας	185
4. Οι διαφορετικές απόψεις, που επικράτησαν μετά την εισαγωγή του ισχύοντος Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας	185
5. Η υπ' αριθμ. 754/1986 απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου	187
6. Κριτική των εκατέρωθεν απόψεων - Ιδία θέση	190
7. Προθεσμία ασκήσεως ενδίκων μέσων	195

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

Η ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

I. Η ανάκληση των αποφάσεων που διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα	197
II. Η ανάκληση των αποφάσεων που δεν διατάσσουν γνήσια ασφαλιστικά μέτρα	199
1. Γενικά	199
2. Ρυθμιστικά μέτρα ενδοδιαδικαστικής μορφής	199
3. Η ανάκληση των αποφάσεων που διατάσσουν αναστολή της εκτελέσεως ή της εκτελεστικής διαδικασίας	
3.1. Η ανάκληση των αποφάσεων που εκδόθηκαν με βάση τις διατάξεις των άρθρων 912 και 913 του ΚΠολΔ	201
3.2. Η ανάκληση ή μεταρρύθμιση της περί αναστολής εκτελέσεως της διαταγής πληρωμής, κατ' άρθρο 632 παρ. 2 ΚΠολΔ	204
4. Η ανάκληση αποφάσεως αναστολής της εκτελεστικής διαδικασίας κατ' άρθρο 938 ΚΠολΔ	206
5. Ανάκληση άλλων αποφάσεων που εκδίδονται στα πλαίσια της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως	211
5.1. Η εφαρμογή του άρθρου 698 ΚΠολΔ	212
5.2. Η εφαρμογή του άρθρου 697 ΚΠολΔ	212
5.3. Η εφαρμογή του άρθρου 696 ΚΠολΔ	213
6. Η ανάκληση των αποφάσεων στις υποθέσεις που κρίνεται οριστικώς η διαφορά	219

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ´

ΤΟ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

I. Το δεδicasμένο των αποφάσεων που διατάσσουν γνήσια ασφαλιστικά μέτρα.....	221
II. Το δεδicasμένο των αποφάσεων που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων	
1. Γενικά.....	224
2. Το δεδicasμένο των μέτρων ενδοδιαδικαστικής μορφής.....	225
3. Το δεδicasμένο των αποφάσεων αναστολής της προσωρινής εκτελεστότητας (άρθρα 912 και 913 ΚΠολΔ), αναστολής εκτελέσεως της διαταγής πληρωμής (άρθρο 632 παρ. 2 ΚΠολΔ) και αναστολής της εκτελεστικής διαδικασίας (άρθρο 938 ΚΠολΔ)	226
4. Το δεδicasμένο των λοιπών αποφάσεων που εκδίδονται κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως.....	227
5. Το δεδicasμένο των αποφάσεων που εκδίδονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά επιλύουν οριστικώς τη διαφορά.....	230
6. Η επέκταση του δεδicasμένου των αποφάσεων που εκδόθηκαν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά τέμνουν οριστικώς τη διαφορά, επί των παρεμπιπτόντως κριθέντων προδικαστικών ζητημάτων (άρθρο 331 ΚΠολΔ)	234

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι´

Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ
ΠΟΥ ΕΚΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 686 επ. ΚΠολΔ

I. Γενικά	241
II. Η αναγκαστική εκτέλεση στο σύστημα παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας	243
III. Η εκτέλεση αποφάσεων με τις οποίες λαμβάνονται μέτρα ενδοδιαδικαστικής μορφής.....	246
IV. Η αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων που διατάζουν αναστολή εκτελέσεως και εκδόθηκαν βάσει των άρθρων 912, 913, 632 και 938 ΚΠολΔ	
1. Η απόφαση της αναστολής.....	246
2. Η έναρξη των αποτελεσμάτων αναστολής	249

V. Το σημείωμα για την αναστολή της εκτελέσεως.....	252
VI. Η εκτέλεση των λοιπών αποφάσεων που εκδίδονται στα πλαίσια της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως	252
VII. Η αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων στις υποθέσεις που κρίνεται οριστικώς η διαφορά	
1. Οι δυνάμενες να εκτελεστούν αποφάσεις.....	254
2. Αποφάσεις προσωρινώς εκτελεστές.....	256
3. Αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων, που επιλύουν οριστικώς τη διαφορά, βάσει απογράφου ή απλού αντιγράφου αυτών	256
4. Κοινοποίηση επιταγής, επίδοση αυτής, παρέλευση τριήμερης προθεσμίας πριν την εκτέλεση.....	258
5. Διαφορές που ανακύπτουν από την αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων που επιλύουν οριστικώς τη διαφορά	
5.1. Οι διαφορές σχετικά με την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεως που διατάζει γνήσια ασφαλιστικά μέτρα	259
5.2. Οι διαφορές σχετικά με την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων που επιλύουν οριστικώς τη διαφορά.....	260
5.3. Αναστολή εκτελέσεως.....	261
VIII. Επαναφορά μετά από εξαφάνιση αποφάσεως και ακύρωση αναγκαστικής εκτελέσεως.....	262
1. Στα γνήσια ασφαλιστικά μέτρα.....	262
2. Στις υποθέσεις που εκδικάζονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. ΚΠολΔ, αλλά δεν ζητείται η λήψη ασφαλιστικών μέτρων	263

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

ΕΠΙΜΕΤΡΟ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

.....	265
-------	-----

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ	273
--------------------	-----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ι. Το αίτημα για δίκαιη και ταχεία εκδίκαση των πολιτικών υποθέσεων

Διαχρονικό είναι το αίτημα για δίκαιη και δημόσια εκδίκαση των ιδιωτικών διαφορών από Δικαστήρια, τα οποία αποτελούνται από Δικαστές, εξοπλισμένους με εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, που εκδίδουν τις αποφάσεις τους, λαμβάνοντας υπόψη το υλικό της αποδεικτικής διαδικασίας, εντός εύλογης προθεσμίας¹, που θα καθιστά αποτελεσματική την αιτούμενη έννομη προστασία. Τα παραπάνω δικαιώματα κάθε πολίτη, που θίγεται στα δικαιώματά του ή τα έννομα συμφέροντα του να προσφύγει σε ουδέτερο έναντι των διαδίκων και ανεξάρτητο δικαστήριο, που με βάση τους ισχύοντες δικονομικούς κανόνες θα ζητήσει να του παρασχεθεί δραστική δικαστική προστασία, συνιστούν θεμελιώδη δικονομικά δικαιώματα², που κατοχυρώνονται και κωδικοποιούνται τόσο σε διεθνή νομικά κείμενα³, όσο και στο ισχύον Σύνταγμα⁴. Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατοχυρώνεται απευθείας από το Σύνταγμα, χωρίς να εξαρτάται από την έκδοση νόμου, ισχύει όμως μέσα στα διαδικαστικά πλαίσια που χαράσσουν οι εκάστοτε ισχύοντες δικονομικοί νόμοι⁵.

Η διαρκώς αυξανόμενη καθυστέρηση στην έκδοση των δικαστικών αποφάσεων τείνει να λάβει διαστάσεις ιδιότυπης αρνησιδικίας, διότι λειτουργεί αποτρεπτικά στους πολίτες να καταφύγουν στη Δικαιοσύνη και ζητήσουν προστασία από αυτή, προκαλεί σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις στην κοινωνική και οικονομική ζωή, πλήττει καίρια την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και επιδρά αρνητικά στην απονομή της δικαιοσύνης, υπονομεύοντας ουσιαστικά το κύρος αυτής.

1. Βλ. και άρθρο 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), σύμφωνα με το οποίο «παν πρόσωπον έχει δικαίωμα, όπως η υποθεσίς του δικασθεί δίκαιως, δημόσια και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου».

2. Prozessuale Grundrechte, κατά τη γερμανική ορολογία.

3. Π.χ. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που κύρωσε η Ελλάς με το Ν 2329/1953, καθώς και με το ΝΔ 53/1954, η Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τα πρόσθετα πρωτόκολλα αυτής, τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, ο οποίος κυρώθηκε με το νόμο 1426/1984 (ΦΕΚ Α' 32) και Ν 3341/2005 «Συνθήκη για τη Θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης», όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 3671/2008, μέρος του οποίου αποτελεί ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, βλ. ιδίως άρθρο Ι9 Ν 3341/2005.

4. Το Σύνταγμα μέσα από ένα πλέγμα διατάξεων αναγνωρίζει και ρυθμίζει τα λεγόμενα «δικονομικά ατομικά δικαιώματα», βλ. Κ. Μπέη εις Ερμηνεία του Συντάγματος Κασσιμάτη/Μαυριά, έκδ. 1999, τ. ΙΙ, αρθ. 20 παρ. 1 Ι3.

5. Δαγτόγλου Π., «Ατομικά Δικαιώματα», έκδ. 2012, παρ. 15198.

Η δικαστική προστασία εκπληρώνει το σκοπό της παρεχόμενης από το Σύνταγμα εγγυήσεως, όταν είναι πλήρης, αποτελεσματική και απονέμεται εντός ευλόγου χρόνου⁶.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε βάρος της χώρας μας εκδόθηκαν από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από το 1997 μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2012, τριακόσιες εξήντα (360) αποφάσεις που αναφέρονται σε παραβιάσεις του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, διότι κρίθηκε ότι υπήρξε υπερβολική καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης (βλ. π.χ. τη σχετικά πρόσφατη περίπτωση Πασχαλίδου κατά Ελλάδος για καθυστέρηση της δίκης στο Συμβούλιο της Επικρατείας⁷ και Χατζηγιάννη κατά Ελλάδος⁸). Η Ελλάς έχει καταβάλει μέχρι σήμερα μεγάλα ποσά για χρηματικές αποζημιώσεις και ηθική ικανοποίηση με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων⁹, το οποίο έχει κατ' επανάληψη επικρίνει την βραδύτητα απονομής της δικαιοσύνης στη χώρα μας.

Αιτία του φαινομένου της καθυστέρησης στην έκδοση των δικαστικών αποφάσεων δεν είναι ή δεν είναι μόνο η έλλειψη δικαστών, ο αριθμός των οποίων στη χώρα μας είναι αυξημένος, αναλογικά προς τον πληθυσμό¹⁰ σε σχέση με αρκετές άλλες ευρωπαϊκές χώρες¹¹, αλλά η μη εισαγωγή στη νομοθεσία μας θεσμικών μέτρων ή η μη τήρηση και εφαρμογή αυτών, που κατά καιρούς έχουν ληφθεί που θα επιτρέπουν την επιτάχυνση των δικονομικών διαδικασιών και εν τέλει την ταχύτερη έκδοση αποφάσεων¹², καθώς και η ελλιπής χρηματοδότηση της Δικαιοσύνης.

Εκτός των θεσμικών οργάνων της Πολιτείας, αρμόδιων για την εύρυθμη και ορθή λειτουργία της Δικαιοσύνης, ευθύνη βεβαίως για την κατάσταση που παρατηρείται, φέρουν και οι ίδιοι οι διάδικοι ή οι εκπρόσωποί τους, που αρκετές φορές αντιμετωπίζουν με διάθεση στρεψοδικίας τις υποθέσεις τους. Δυστυχώς, η συμπεριφορά τους αυτή ενθαρρύνεται ή και διευκολύνεται ακόμη από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και ιδίως τις διατάξεις που διέπουν την τακτική διαδικασία, με την οποία (τακτική διαδικασία) δικάζονται μεν στο πεδίο της πολιτικής

6. Άρθρο 20 παρ. 1 Συντ.

7. Σαρμάς Ι., «Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», έκδ. Σάκκουλα, 1998, σελ. 217.

8. Αριθμ. προσφυγής 41.769/2008.

9. Βλ. αιτιολογική έκθεση Ν 4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής».

10. Σύμφωνα με την Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (2006) ο αριθμός δικαστικών λειτουργών ανά 100.000 κατοίκους ανέρχεται για τη χώρα μας στους 33,1. Για το Ηνωμένο Βασίλειο ο αριθμός αυτός είναι 11,6, για την Ισπανία 14,6, για την Ιταλία 14,8 για τη Δανία 16,9, για την Κύπρο 26,8, για το Βέλγιο 22,4 και για τη Γερμανία 30,7.

11. Κεραμεύς Κων., «Ανεξαρτησία και αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης», ΕλλΔνη 40, 1222.

12. Και τούτο παρά το γεγονός ότι η αιτιολογική έκθεση κάθε σχεδίου νόμου, που επιφέρει τροποποιήσεις δικονομικών διατάξεων, επαγγέλλεται τη λήψη θεσμικών μέτρων, για τη ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης.

δίκης μόνο το 20% περίπου των υποθέσεων, αλλ' όμως για τις υποθέσεις αυτές ο δικαστής αφιερώνει το 80% του χρόνου απασχόλησής του, λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα της διαδικασίας, που δημιουργεί πλείστα όσα δικονομικά ζητήματα¹³.

II. Ενδεικτικές προσπάθειες για την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης

Για να επιτευχθεί ο σκοπός ταχύτερης απονομής της Δικαιοσύνης, ώστε ν' ανταποκριθεί η χώρα μας και στις υποχρεώσεις, που με διεθνείς συνθήκες έχει αναλάβει, η Πολιτεία εισάγει νέους θεσμούς ως εναλλακτικές μορφές επιλύσεως διαφορών και επιχειρεί με διάφορες νομοθετικές παρεμβάσεις να καταστήσει ταχύτερη την απονομή της δικαιοσύνης. Ως νέος θεσμός που αποσκοπεί στην ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης, δύναται ν' αναφερθεί ο θεσμός της διαμεσολαβήσεως. Ήδη με το νόμο 3500/2006¹⁴ προβλέπεται η ποινική διαμεσολάβηση στις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και με τον πρόσφατα ψηφισθέντα νόμο 3898/2010 «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις»¹⁵, πέραν της προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/EK, επιδιώκεται και η θεσμοθέτηση εθνικών διαδικασιών διαμεσολαβήσεως. Επίσης με τον προσφάτως ψηφισθέντα νόμο 4055/2012¹⁶ προβλέπεται για τις ιδιωτικού δικαίου διαφορές¹⁷ η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική και δύναται να επιχειρηθεί είτε πριν την άσκηση της αγωγής, είτε κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας. Για το σκοπό αυτό σε κάθε Πρωτοδικείο και Εφετείο ορίζονται ως μεσολαβητές ένας ή περισσότεροι από τους υπηρετούντες προέδρους πρωτοδικών και εφετών ή από τους αρχαιότερους πρωτοδίκες και εφέτες. Η θητεία των μεσολαβητών είναι διετής, με δυνατότητα παρατάσεως για ένα επιπλέον έτος¹⁸.

Περαιτέρω συχνά αναλαμβάνονται νομοθετικές πρωτοβουλίες με σκοπό, που πανηγυρικώς διατυπώνεται σε όλες τις αιτιολογικές εκθέσεις των σχετικών νομοθετημάτων, την «ταχύτερη και αποτελεσματικότερη» απονομή της δικαιοσύνης. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τελευταία τριάντα πέντε έτη έγιναν με 50 σχετικά νομοθετήματα προσπάθειες επιταχύνσεως της απονομής της δικαιοσύνης. Ως σημαντικότερες νομοθετικές πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της ταχύτερης απονομής της δικαιοσύνης από τα πολιτικά δικαστήρια¹⁹ αξίζει να αναφερθούν ο νό-

13. Βλ. την εισηγητική έκθεση του νόμου 2915/2001.

14. ΦΕΚ Α' 232.

15. ΦΕΚ Α' 211.

16. ΦΕΚ Α' 51/12.3.2012.

17. Άρθρο 7 Ν 4055/2012.

18. Άρθρο 102 του Ν 4139/2013, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παρ. 2 του άρθρου 214Β.

19. Αντιστοίχως για την ποινική δίκη οι νόμοι 3346/2005 και 3160/2003 και για την δίκη ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ο νόμος 3659/2008.

μος 2479/1997 «Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, επιτάχυνση των δικών δικονομικές απλουστεύσεις και άλλες διατάξεις»²⁰ και ο νόμος 2915/2001 «Επιτάχυνση της τακτικής διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και άλλες διατάξεις»²¹. Ο νόμος 3346/2005 «Επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και άλλες διατάξεις»²² επέφερε μικρής κλίμακας αλλαγές²³, ενώ ουσιαστικά ανεφάρμοστη έμεινε η ρύθμιση του άρθρου 1 αυτού, που προέβλεπε την υποχρέωση προσδιορισμού δικασίμων των αγωγών, αιτήσεων και εφέσεων που κατατίθενται στα πολιτικά δικαστήρια εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες για τις ειδικές διαδικασίες και τους δώδεκα μήνες για την τακτική διαδικασία. Ο νόμος 3994/2011²⁴, προκειμένου να επιτύχει την επιτάχυνση απονομής της δικαιοσύνης, όρισε²⁵ ότι οι αποφάσεις των Ειρηνοδικείων εφεξής θα κρίνονται κατ' έφεση από το Μονομελές Πρωτοδικείο, ενώ καθιέρωσε το πρώτον αρμοδιότητα των Εφετείων με μονομελή σύνθεση²⁶, για τον έλεγχο των αποφάσεων των Μονομελών Πρωτοδικείων της περιφέρειάς τους. Τέλος ο πρόσφατος νόμος 4055/2012 υπήγαγε τις υποθέσεις διαζυγίου, ακυρώσεως γάμου, σχέσεων γονέων και τέκνων στην αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων²⁷, μετέφερε το σύνολο σχεδόν των υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας στην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων²⁸, με εξαίρεση αυτές που ρητώς αναφέρονται στο άρθρου 740 ΚΠολΔ για τις οποίες εξακολουθεί να είναι αρμόδιο το Μονομελές Πρωτοδικείο, πέραν της δυνατότητας ηλεκτρονικής καταθέσεως δικογράφων, που είχε θεσπισθεί με το νόμο 3994/2011 καθιέρωσε τη δυνατότητα ηλεκτρονικής καταθέσεως προτάσεων και σχετικών εγγράφων²⁹ και προέβλεψε σύ-

20. ΦΕΚ Α' 67/6.5.1997, που εισήγαγε στάδιο υποχρεωτικής προσπάθειας εξώδικης επίλυσης των διαφορών, που υπάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.

21. ΦΕΚ Α' 109/29.5.2001 που κατήργησε τις διατάξεις περί εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, περιόρισε τις αναβολές, προέβλεψε τη διεξαγωγή της συζήτησης και ερήμην των διαδίκων, την παρεμβολή στην αναιρετική διαδικασία συμβουλίου, που μπορεί κατ' αρχήν να απορρίπτει την αναίρεση αν όλοι οι λόγοι αυτής είναι απαράδεκτοι ή προδήλως αβάσιμοι, προέβλεψε νέες προθεσμίες κατάθεσης των προτάσεων κ.λπ.

22. ΦΕΚ Α' 140/17.6.2005.

23. Π.χ. υποχρέωση ορισμού δικασίμου εντός τριάντα ημερών από τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου από το άρθρο 1441 παρ. 2 ΑΚ χρονικού διαστήματος των έξι μηνών για την επανάληψη των δηλώσεων των συζύγων περί συναινετικής λύσεως του γάμου τους.

24. ΦΕΚ Α' 165/25.7.2011.

25. Άρθρο 17Α ΚΠολΔ.

26. Άρθρο 18 ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν 3994/2011.

27. Άρθρο 6 Ν 4055/2012.

28. Άρθρο 17 Ν 4055/2012.

29. Άρθρο 8 του Ν 4055/2012 υπό την προϋπόθεση εκδόσεως σχετικού προεδρικού διατάγματος, που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ήδη εκδόθηκε το ΠΔ 150/2013 «Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών εγγράφων στα πολιτικά Δικαστήρια».

ντομες προθεσμίες εκδόσεως αποφάσεων στις υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων και των ειδικών διαδικασιών³⁰.

Εξάλλου, για την ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει αρκετές, αστικού χαρακτήρα υποθέσεις να εκδικάζονται με ταχείες και ολιγοδάπανες σχετικά ειδικές διαδικασίες, που ρυθμίζονται στο τέταρτο βιβλίο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας³¹.

Οι διατάξεις των ειδικών διαδικασιών του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας κρίνονται επιτυχείς, καθόσον πράγματι συμβάλλουν στην ταχύτερη έκδοση αποφάσεως. Την επιτυχία των ειδικών διαδικασιών εξηγεί και το γεγονός ότι ο νόμος 2915/2001, που επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας, αλλά και οι πρόσφατοι νόμοι 3994/2011 και 4055/2012 ελάχιστα έθιξαν τις διατάξεις των ειδικών διαδικασιών, με αποτέλεσμα το χάσμα μεταξύ τακτικής και ειδικών διαδικασιών να έχει αμβλυνθεί σημαντικά, καθώς αρκετές ρυθμίσεις των ειδικών διαδικασιών εφαρμόζονται και στην τακτική διαδικασία³².

III. Ειδικότερα η παραπομπή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων

Η ταχύτερη και απλούστερη εκδίκαση επιδιώκεται και με παραπομπή ορισμένων κατηγοριών υποθέσεων με τις διακρίσεις, που γίνονται παρακάτω, στις διατάξεις των ασφαλιστικών μέτρων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας³³, οι οποίες διαμορφώνουν ταυτόχρονα και μια ειδική διαδικασία, κατά την οποία εκδικάζονται τα γνήσια ασφαλιστικά μέτρα, τα ρυθμιστικά μέτρα εκτελέσεως, καθώς και διάφορες άλλες αστικές διαφορές.

Η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που τη διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες διαδικασίες. Χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής είναι η ταχύτητα εκδικάσεως των διαφορών, η οποία επιτυγχάνεται με διατάξεις, όπως του άρθρου 690 ΚΠολΔ που αρκείται σε πιθανολόγηση των ισχυρισμών, του άρθρου 699 ΚΠολΔ που αποκλείει την άσκηση ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων, που δέχονται ή απορρίπτουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων κ.α. Από την άλλη πλευρά «το *τίμημα*» της ταχείας εκδικάσεως είναι η μείωση των δικονομικών εγγυήσεων των διαδίκων, που για μεν τις γνήσιες υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων, όπως και αυτές των ρυθμιστικών μέτρων εκτελέσεως, στα οποία περιλαμβάνονται οι διάφορες αναστολές, που προβλέπονται στο δίκαιο της

30. Άρθρα 14 και 16 Ν 4055/2012.

31. Άρθρα 591 έως 681Δ του ΚΠολΔ.

32. Π.χ. το άρθρο 270 ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε με το Ν 3043/2002 για τη δυνατότητα κατάθεσης των προτάσεων στο ακροατήριο των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων, καθώς και το άρθρο 238 ΚΠολΔ, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 24 Ν 3994/2011.

33. Βιβλίο πέμπτο, άρθρα 682 επ. ΚΠολΔ.

αναγκαστικής εκτελέσεως (π.χ. αναστολή εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 938 ΚΠολΔ) είναι συνταγματικώς ανεκτό, διότι μετά τη δίκη για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ακολουθεί η κύρια δίκη, όπου θα κριθούν οριστικώς οι διαφορές μεταξύ των μερών, καθώς επίσης μετά την δίκη, π.χ. για την αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως, ακολουθεί η δίκη της ανακοπής.

IV. Αντικείμενο έρευνας

Ο νομοθέτης, προκειμένου να επιλύονται σε σύντομο χρόνο συγκεκριμένου είδους διαφορές, σταθμίζοντας τα εκατέρωθεν συμφέροντα, εκτός της παραπομπής στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, επιλέγει την παραπομπή σε κανόνες ειδικών διαδικασιών³⁴ ή καταστρώνει ειδικές διαδικασίες στο πρότυπο άλλων ειδικών διαδικασιών³⁵.

Η παραπομπή για συγκεκριμένες υποθέσεις στο σύνολο των διατάξεων που διέπουν τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ενόψει και των απαιτήσεων της πράξεως, καθιστά αναγκαία την έρευνα των επιμέρους περιπτώσεων, την αναγωγή στον όλο θεσμό των ασφαλιστικών μέτρων στις διατάξεις των οποίων γίνεται η παραπομπή, προκειμένου να εξετασθεί η δυνατότητα ενιαίας δογματικής διερεύνησης των προβλημάτων που προκύπτουν και κοινής θεμελιώσεως των λύσεων που προτείνονται.

Οι υποθέσεις που κρίνει ο νομοθέτης ότι για λόγους δημοσίου συμφέροντος πρέπει να δικασθούν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δεν αποτελούν γνήσια ασφαλιστικά μέτρα. Έτσι προκύπτει η ανάγκη να ικανοποιηθούν δύο, εκ πρώτης όψεως δυσχερώς συμβιβαζόμενες μεταξύ τους αξιώσεις. Από τη μια μεριά η αξίωση απλής και ταχείας απονομής της δικαιοσύνης και από την άλλη η αξίωση διασφάλισης των παρεχόμενων από το νόμο και το Σύνταγμα δικονομικών εγγυήσεων ορθής απονομής της. Από την εξέταση των ερμηνευτικών ζητημάτων που εμφανίζονται εγείρεται περαιτέρω το ερώτημα, εάν είναι επιτρεπτή, σε ποιες περιπτώσεις και υπό ποιες προϋποθέσεις η μείωση των δικονομικών εγγυήσεων, χάριν επιτεύξεως του σκοπού ταχείας εκδόσεως αποφάσεως.

Η προκείμενη μελέτη επιχειρεί ν' ανταποκριθεί στην ανάγκη ενιαίας θεωρήσεως των περιπτώσεων, που δικάζονται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δίκως να πρόκειται για υποθέσεις γνήσιων ασφαλιστικών μέτρων. Αντικείμενό της

34. Π.χ. κατά το άρθρο 947 ΚΠολΔ το δικαστήριο, που είναι αρμόδιο να βεβαιώσει την παραβίαση δικαστικής αποφάσεως, και να καταδικάσει αυτόν που αθέτησε την υποχρέωσή του να παραλείψει ή ανευθεί πράξη στη χρηματική ποινή και στην προσωπική κράτηση δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 679-676.

35. Π.χ. οι διατάξεις της διαδικασίας των εργατικών διαφορών εφαρμόζονται κατά παραπομπή και στις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 681Α ΚΠολΔ (διαφορές για ζημιές από αυτοκίνητο, καθώς και τη σύμβαση ασφαλίσεώς του) και 681Β ΚΠολΔ (διαφορές που αφορούν διατροφή και επιμέλεια τέκνων).

είναι αφενός η αναζήτηση των κανόνων των ασφαλιστικών μέτρων, που δύνανται καθολικά να εφαρμοστούν σε όλες τις υποθέσεις, που δικάζονται κατά παραπομπή, αφετέρου ο προσδιορισμός των εφαρμοστέων διατάξεων σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ώστε να υπηρετηθεί ο σκοπός της παραπομπής και να εξασφαλισθούν κατά το μέγιστο δυνατό οι εγγυήσεις ορθής απονομής της δικαιοσύνης.

Για την προσέγγιση των προβλημάτων που ανακύπτουν και τη συναγωγή των τελικών συμπερασμάτων, ερευνάται κυρίως ο σκοπός των εξεταζόμενων διατάξεων, έτσι όπως προσδιορίζεται από τις ενεστώσες κοινωνικοοικονομικές ανάγκες, προκύπτει από την γραμματική διατύπωση των κανόνων δικαίου και ανιχνεύεται από τη βούληση του ιστορικού νομοθέτη.

ISBN: 978-960-562-430-9

15377